

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT**

VARNA MOBILNOST
v vzgoji in izobraževanju

**STRATEGIJA KULTURE VEDENJA IN VZGOJA ZA TRAJNOSTNO MOBILNOST
OTROK IN MLADOSTNIKOV V SISTEMU VZGOJE IN
IZOBRAŽEVANJA DO LETA 2024**

Ljubljana, 19. avgust 2021

Strategijo kulture vedenja in vzgoje za varno mobilnost v vzgoji in izobraževanju do leta 2022 sta pripravili: Ministrstvo za izobraževanje znanost in šport: Alenka Klepac, Zavod RS za šolstvo: mag. Marta Novak.

Predstavitev primerov dobre prakse:

Vrtec Apače - Stogovci: Nina Horvat; OŠ Janka Padežnika Maribor: Sonja Filipič, Dejan Peklar; Gimnazija in srednja šola Kočevje: Nataša Tekavec.

Dokument so pregledali strokovni delavci iz prakse in dali pripombe: Anje Mervar, Vrtec pri OŠ Krmelj, Jasmina Novak, vrtec pri OŠ Šmarjeta, Mirela Flego, OŠ Sečovlje, Nataša Tekavec, Andreja Devjak, Gimnazija in srednja šola Kočevje, in dr. Mateja Markl, Javna agencija RS za varnost prometa.

Dokument je pregledala svetovalka Zavoda RS za šolstvo, mag. Nada Nedeljko.

VSEBINA

1. UVOD.....	4
1.1 NAMEN DOKUMENTA.....	5
1.2. PODROČNI DOKUMENTI.....	5
2. TRAJNOSTNA MOBILNOST V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU.....	8
2.1. NAMEN TRAJNOSTNE MOBILNOSTI.....	8
2.2. CILJI TRAJNOSTNE MOBILNOSTI.....	8
2.3. NAČELA IN URESNIČEVANJE NAČEL.....	12
3. VLOGA IN POMEN VKLJUČENIH V URESNIČEVANJE DOKUMENTA	13
4. ZAKLJUČEK.....	14
5. LITERATURA IN VIRI.....	15
6. PRILOGE.....	16
6.1. PRILOGA 1 UMEŠČENOST PODROČJA V NEKATERIH EVROPSKIH DRŽAVAH.....	16
6.2. PRILOGA 2 PRIMERI DOBRE PRAKSE V VIZ V SLOVENIJI.....	17

1. UVOD

V zadnjih dveh desetletjih je naša miselnost vse bolj naravnana k varovanju okolja in narave. Takšna usmerjenost zahteva trajnostni razvoj. Trajnostna mobilnost je del trajnostnega razvoja (v nadaljevanju TR), ki vse številnejšemu človeštvu omogoča preživetje, poznejšim rodovom pa bo omogočala vsaj približno enake razvojne možnosti. Osnovni koncept trajnostne mobilnosti je vzpostavitev ravnovesja med posegi človeka ter zmožnostjo narave za obnovo, da bi ohranili zdravo in varno naravno okolje za prihodnje rodove.

Danes trajnostni razvoj dojemamo kot zasnovo ukrepov, ki bodo omogočili uspešno prihodnost vseh prebivalcev tega planeta. Izraža se v štirih osnovnih oblikah dojetja trajnostnega razvoja (v nadaljnjem besedilu: TR): od TR, ki se razume zgolj kot omejevanje in nadzorovanje onesnaževanja, do »idealnega« TR, ki poudarja nujnost velikih sprememb družbenih, gospodarskih in političnih sistemov, s katerimi naj bi dosegli tudi velike spremembe v odnosu človeka do narave, in zavrača predstavo o nujnosti splošne gospodarske rasti, saj je človekovo delovanje končno omejeno z naravnimi danostmi.

Trajnosta mobilnost je hkrati okoljsko sprejemljiva, družbeno pravična in spodbuja razvoj gospodarstva. Vključuje hojo, kolesarjenje in druge vrste gibanja, uporabo javnega potniškega prometa in alternativne oblike mobilnosti. Njen cilj je zagotavljanje učinkovite in enakopravne dostopnosti za vse, pri čemer je poudarek na omejevanju osebnega motornega prometa in porabe energije ter spodbujanju trajnostnih potovalnih načinov. Trajnosta mobilnost je eden izmed izjemno pomembnih delov TR.

Razumevanje potreb po spremenjenem odnosu človeka do narave in načinu življenja je nujno pri vzgoji in izobraževanju otrok za TR. Pomembno je, da so otroci poučeni o vprašanih trajnosti, da se bodo kot odrasli kritično zavedali težav in prepoznali priložnosti za ukrepanje. Kako naj se vzgojno-izobraževalni sistem loti vzgoje in izobraževanja za TR, če želimo izobraževanje **o trajnosti** spremeniti v izobraževanje **za trajnost**?

Osnovni **cilj trajnostne mobilnosti** je zadovoljiti potrebe vseh ljudi po mobilnosti in obenem zmanjšati promet, posledično onesnaževanje, izpuste toplogrednih plinov in porabo energije. Pomemben del trajnostne mobilnosti je tudi varnost v prometu, ki skladno z vizijo 0 predvideva, da v cestnem prometu nihče ne umre ali utрпи hujše poškodbe.

Cilj je skladen z Dunajsko konvencijo, ki članice zavezuje k zagotavljanju varnosti v cestnem prometu, in dogovorom, ki so ga septembra leta 2017 podpisali Javna agencija RS za varnost prometa, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod RS za šolstvo. Z njim so se zavezali k sodelovanju pri izvajanju preventivnih dejavnosti na področju prometne vzgoje in izobraževanja v okviru vrtcev, osnovnih in srednjih šol.

Tudi v Beli knjigi o vzgoji in izobraževanju v RS 2011 je zapisano, da mora načelo TR postati eno ključnih načel vzgoje in izobraževanja. TR zahteva nova znanja, nov pogled na naše vrednote, usmerja nas v drugačna ravnanja, stališča, odzive in drugačne razmisleke ter odnose in spremembo razmišljanja.

1.1. NAMEN DOKUMENTA

Strategija je dokument razvojnega načrtovanja in ureja izvajanje trajnostne mobilnosti v vzgojno-izobraževalnih zavodih v Republiki Sloveniji (vrtci, osnovne in srednje šole; v nadaljnjem besedilu: VIZ). Je podlaga za nadaljnje dejavnosti Ministrstva za izobraževanje, znanost in šport (v nadaljnjem besedilu: MIZŠ) in Zavoda Republike Slovenije za šolstvo (v nadaljnjem besedilu: ZRSS).

Namen strategije je spodbujati in usmerjati vodstvene in strokovne delavce VIZ k razvijanju in krepitvi znanj in veščin ter ozaveščanju o pomenu trajnostne mobilnosti ter približati otrokom¹ širši okvir trajnostne mobilnosti, ki vključuje prvine gibanja, zdravega načina življenja, okolja, ekologije in družbe (spoštovanje, strpnost), ter z razvojem socialnih in gibalnih kompetenc pripomoči k večji ozaveščenosti na področju trajnostne mobilnosti.

1.2. PODROČNI DOKUMENTI

ZAKONODAJA, KI UREJA PODROČJE TRAJNOSTNE MOBILNOSTI V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

Na področju trajnostne mobilnosti v vrtcu vodstvene in strokovne delavce zavezuje zakonodaja. Naloga vsakega vrtca je uresničevanje zakonodaje.

Področni dokumenti na področju prometne stroke so:

1. Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030 je program ukrepov za TR, ki med cilji določa tudi: poskrbeti za zdravo življenje in spodbujati splošno dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih.
2. Strategija razvoja Slovenije do leta 2030 je podlaga celovitega procesa srednjeročnega načrtovanja, ki predvideva določitev prednostnih nalog in ukrepov v državi. V poglavju Zdravo in aktivno življenje strategija predvideva tudi izboljšanje prehranjevalnih in gibalnih navad otrok in mladine. Strategija izvaja Agendo za trajnostni razvoj do leta 2030. Gre za program ukrepov za TR; tretji cilj trajnostnega razvoja je v agendi določen: poskrbeti za zdravo življenje in spodbujati splošno dobro počutje v vseh življenjskih obdobjih. Šesti podcilj

¹ Izraz otrok je nadpomenka za otroka v vrtcu, učenca v osnovni šoli in dijaka v srednji šoli.

tega cilja je do leta 2030 na svetovni ravni prepoloviti število žrtev in poškodb zaradi prometnih nesreč.

3. Resolucija Nacionalnega programa varnosti cestnega prometa RS za obdobje 2013–2022 (Uradni list RS, št. 39/13) v sklopu Prometna vzgoja in vseživljenjsko učenje na področju izobraževanja v Republiki Sloveniji sledi načelu, da morajo vsi državljani dobiti kakovostno splošno izobrazbo in razviti sposobnosti za vseživljenjsko učenje.
4. Zakon o voznikih (Uradni list RS, št. 85/16, 67/17, 21/18 – ZNOrg, 43/19 in 139/20) opredeljuje pogoje za vožnjo koles in opravljanje usposabljanja za vožnjo kolesa ter kolesarski izpit ter odgovornost staršev za otroka ali mladoletnika, ko je ta udeležen v cestnem prometu.
5. Zakon o pravilih cestnega prometa (Uradni list RS, št. 82/13 – uradno prečiščeno besedilo, 69/17 – popr., 68/16, 54/17, 3/18 – odl. US, 43/19 – ZVoz-1B in 92/20) opredeljuje osnovna pravila ravnanja v prometu v logi pešcev, kolesarjev, voznikov in potnikov.
6. Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US, 46/15 in 10/18) ureja prometno ureditev na občinskih cestah z ukrepi za umirjanje prometa za varnost otrok, pešcev in kolesarjev, zlasti v bližini vzgojno-varstvenih, izobraževalnih in zdravstvenih ustanov, igrišč, kjer se udeleženci cestnega prometa pojavljajo v večjem številu.
7. Nacionalni program varnosti cestnega prometa za obdobje 2013–2022 je strateški dokument, ki obravnava nacionalno varnostno politiko in strokovno zahtevne ter varnostno najbolj odprta vprašanja na področju varnosti cestnega prometa v Republiki Sloveniji za obdobje 2013–2022.

Področni dokumenti na področju vzgoje in izobraževanja so:

1. Bela knjiga o vzgoji in izobraževanju v RS 2011; med drugim je zapisano, da mora načelo TR postati eno ključnih načel vzgoje in izobraževanja;
2. Zakon o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZGK, 36/10, 62/10 – ZUPJS, 94/10 – ZIU, 40/12 – ZUJF, 14/15 – ZUUJFO, 55/17 in 18/21);
3. Zakon o osnovni šoli (Uradni list RS, št. 81/06 – uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 – ZUJF, 63/13 in 46/16 – ZOFVI-L);
4. Zakon o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) (Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08, 58/09, 64/09 – popr., 65/09 – popr., 20/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 47/15, 46/16, 49/16 – popr. in 25/17 – ZVaj) določa cilje na vseh področjih vzgoje in izobraževanja. Poudarja pomen skrbi za razvoj trajnostne mobilnosti kot temeljne naloge vseh strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju;

5. Zakon o poklicnem in strokovnem izobraževanju (Uradni list RS, št. 79/06, 68/17 in 46/19);
6. Zakon o gimnazijah (Uradni list RS, št. 1/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/17, 6/18 – ZIO-1 in 46/19);
7. Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje programa osnovne šole določa zahteve za oblikovanje skupine za učenje in preverjanje vožnje v prometu za kolesarski izpit (zahteva je pet učencev; 37. člen);
8. Pravilnik o normativih in standardih za izvajanje vzgojno-izobraževalnih programov za otroke s posebnimi potrebami (Uradni list RS, št. 57/07, 65/08, 99/10, 51/14, 64/15, 47/17, 54/19, 180/20 in 54/21) določa zahteve za oblikovanje skupine za učenje in preverjanje vožnje v prometu za kolesarski izpit (trije učenci; 40. člen);
9. Kurikul za vrtce (1999) opredeljuje področje trajnostne mobilnosti, zastopano kot medpodročno področje z globalnim ciljem seznanjanje z varnim in zdravim načinom življenja;
10. Učni načrti predmetov prometna vzgoja so medpredmetno področje in del razširjenega programa osnovne šole (interesne dejavnosti, podaljšano bivanje, jutranje varstvo, dnevi dejavnosti ter druge dejavnosti: preventivne akcije, projekti, natečaji, tečaji), v srednjih šolah je to področje umeščeno med obvezne in neobvezne izbirne vsebine;
11. Priporočila za izvajanje trajnostne mobilnosti v vrtcu (v nadaljnjem besedilu: *Priporočila*) so okvirni dokument s splošnimi usmeritvami za delo, ki ob upoštevanju Kurikula za vrtce pomagajo tako pri načrtovanju kot pri izvajanju vzgojno-izobraževalnega dela za uresničevanje ciljev trajnostne mobilnosti v vrtcu. Osnovni namen priporočil je spodbujati in usmerjati vodstvene in strokovne delavce k razvijanju in krepitvi znanj in veščin za trajnostno mobilnost ter približati otrokom širši okvir varne mobilnosti, ki vključuje prvine gibanja, zdravega načina življenja, okolja, ekologije in družbe (spoštovanje, strpnost ...). Priporočila spodbujajo razvoj sodobne zasnove TR in stremijo k cilju, da bi izobraževanje za varno vedenje v prometu tudi v vrtcu postalo del vseživljenjskega izobraževanja. Za zagotavljanje varnosti otrok v prometu je ključno, da se načrtovane in strokovno utemeljene vsebine trajnostne mobilnosti vključujejo v vsakodnevne dejavnosti otrok v vrtcih in da celovito pokrijejo vsa področja otrokovega razvoja. Pri tem imajo strokovni delavci v vrtcu pomembno vlogo.
12. **Smernice za šolske poti**² so osnovane na prometni in šolski zakonodaji ter primerih dobrih praks iz lokalnih okolij. So koristen in uporaben pripomoček osnovnih šol in lokalnih skupnosti za izdelavo učinkovitih načrtov šolskih poti.
13. **Koncept Usposabljanje za vožnjo kolesa in kolesarski izpit**³ je del rednega in razširjenega programa osnovne šole ter drugih dejavnosti, ki jih šola ponudi otrokom in staršem. Učenec se ob sodelovanju staršev

² Smernice za šolske poti, <https://www.avp-rs.si/preventiva/solske-poti/>

³ Koncept Usposabljanje za vožnjo kolesa in kolesarski izpit, : <http://www.mizs.gov.si/>, <http://www.zrss.si/>

prostovoljno odloči za vključitev v usposabljanje za vožnjo kolesa in kolesarski izpit. Po uspešno opravljenem kolesarskem izpitu starši s podpisom na kolesarski izkaznici potrjujejo, da otroku v cestnem prometu dovoljujejo/ne dovoljujejo samostojne vožnje s kolesom.

2. TRAJNOSTNA MOBILNOST V VZGOJI IN IZOBRAŽEVANJU

2.1. NAMEN TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

Trajnostna mobilnost je družbena vrednota, ki jo strokovni in vodstveni delavci v vzgoji in izobraževanju privzgajajo otroku skozi celotno šolanje. Naloga VIZ je, da ustvari varno in spodbudno učno okolje za vse in vsakogar. Temelji na načelih upoštevanja potreb in interesov posameznika in skupine ter zagotavljanja enakih možnosti. Otroci spoznavajo in se ozaveščajo, da ljudje s svojim vsakodnevnim delovanjem in odločitvami vplivamo na okolje, kar je bistveno za TR in prihodnost celotne družbe.

Pri uresničevanju načel in ciljev trajnostne mobilnosti je pomembno, da VIZ načrtujejo dejavnosti za posamezno leto v letnem delovnem načrtu in vzgojnem načrtu šole ter v letnih pripravah posameznih predmetov. VIZ sodeluje z lokalno skupnostjo, starši in drugimi deležniki ter jih vključuje v delovanje. Pomembno je, da VIZ celostno načrtuje dejavnosti na področju TR z upoštevanjem vseh vidikov, vseh deležnikov ter upošteva značilnosti lokalnega okolja.

Celostni pristop v praksi narekuje, da VIZ vključuje načela TR v vse dejavnosti in pri tem upošteva številne deležnike. Nikakor se VIZ, ki celostno vzgaja in izobražuje za TR, ne more zadovoljiti zgolj z enkratnimi okoljskimi akcijami, kot je na primer zbiranje embalaže. VIZ celostnega pristopa k vzgoji in izobraževanju otrok ne more izvajati le pri posameznih področjih in s posameznimi strokovnimi delavci. Na ravni VIZ je treba razmisliti, kje so priložnosti, pripraviti celostni načrt, v katerega so vključena vsa področja delovanja in vsi akterji, ter vzpostaviti strokovni tim, ki pripravi celostni načrt, s katerim spodbuja otroke k dejavni vlogi, ter ga ob stalnem evalviranju po potrebi tudi izboljšuje⁴.

2.2. CILJI TRAJNOSTNE MOBILNOSTI

Cilj izobraževanja trajnostne mobilnosti je zagotoviti, da so vsi, zlasti otroci in mladostniki, deležni zelo kakovostne varnosti v cestnem prometu in mobilnosti. (Cilj, 2020).

⁴ povzeto po S. Kregar, str. 5–7, revija Razredni pouk, 2021

Temeljni cilji trajnostne mobilnosti v vzgoji in izobraževanju so krepitev znanja in veščin ter moralnih vrednot, oblikovanje in usvajanje ustreznih stališč, odgovornosti in strpnosti, spodbujanje gibanja, zdravega načina življenja in pozitivnega odnosa do okolja.

Cilji za uresničevanje trajnostne mobilnosti in dejavnosti za doseganje ciljev:

1. CILJ: Preizkušanje inovativnih pedagoških pristopov in strategij poučevanja in učenja, usmerjenih na učečega se.

Cilj bomo dosegli z naslednjimi dejavnostmi:

- razvoj celovite didaktike poučevanja in učenja, ki vključujejo medpredmetnost in interdisciplinarnost s poudarkom na razvoju vseživljenjskih veščin;
- razvijanje inovativnih, dejavnih in učinkovitih metod poučevanja, ki spodbujajo učenčevo razmišljanje, da bi povezal znanje za boljše razumevanje in uresničevanje varne mobilnosti⁵;
- nadomeščanje primanjkljajev pri učečih se, ki izhajajo iz manj spodbudnega družinskega in/ali družbenega okolja;
- razvojni projekti na državni ravni in povezovanje v razvojne mednarodne projekte, ki razvijajo inovativne in spreminjajo pedagoške pristope in strategije poučevanja in učenja, usmerjene na učečega se;
- prijavljanje na natečaje, razpise, projekte, tečaje;
- razvoj digitalnih in interaktivnih e-gradiv;
- razvijanje, prenavljanje in posodabljanje spletnih gradiv, namenjenih področju, ki ponuja simulacijo oziroma testiranje kolesarja, teoretični in praktični del kolesarskega izpita, teoretični in praktični del tekmovanj;
- spodbujanje razvijanja lastnih proaktivnih pristopov s čim večjo vključenostjo učečih;
- razvijanje didaktičnih iger, animacij, prikazov in razprave med otroki o različnih vlogah.

2. CILJ: Razvoj in krepitev znanja, veščin ter kulture vedenja v prometu.

Cilj bomo dosegli z naslednjimi dejavnostmi:

- zagotavljanje usposabljanja strokovnih delavcev za krepitev kompetenc za varno mobilnost;

⁵ Povzeto po priročnikih:

Priročnik za vzgojitelje v vrtcih Trajnostna mobilnost, <http://www.na-postaji.si/priro%C4%8Dnik/vrtci.pdf>,

Priročnik za učitelje v osnovni šoli Trajnostna mobilnost, <http://www.na-postaji.si/priro%C4%8Dnik/osnovne-%C5%A1ole.pdf>.

Priročnik za učitelje v srednjih šolah Trajnostna mobilnost, <http://www.na-postaji.si/priro%C4%8Dnik/srednje-%C5%A1ole.pdf>

- vključevanje vsebin vizije varne mobilnosti v obvezni in razširjeni program življenja in dela osnovnih in srednjih šol ter kurikula za vrtce;
- stalno ozaveščanje o pomembnosti kulturnega ravnanja v prometu, med drugim o upoštevanju pravil in uporabi različnih varnostnih sredstev;
- ozaveščanje staršev o pomembnosti vsebin varne mobilnosti;
- skupnostni pristop, s katerim bomo krepili znanje in splošne kompetence ter večpredmetne veščine za varno mobilnost tako, da prometno vzgojo povežemo in obogatimo;
- druga področja (gibanje, zdrav način življenja, okolje in ekologija – spodbujanje hoje, kolesarjenja, rolanja in podobno);
- vplivanje na ustrezna stališča in vedenje do alkohola, tobaka, drog in drugih psihoaktivnih snovi;
- druženje, medsebojno sodelovanje, pridobivanje in obvladovanje socialnih in komunikacijskih spretnosti s skupinskim delom;
- spodbujanje, usmerjanje in razumevanje za medsebojno strpnost in spoštovanje različnosti in drugačnosti (razvijanje navad, ki nam pomagajo živeti v skupnosti),
- spodbujanje medgeneracijske skrbi za druge (stari starši, starši) in starejših učencev za mlajše z dobrim zgledom;
- razvijanje ljubezni do sebe, ki omogoča, da bomo pazili nase, se spoštljivo in odgovorno obnašali v družbi, na cesti in podobno;
- razvijanje temeljnih vrednot in metakognitivnih strategij;
- razvijanje kritičnega mišljenja s postavljanjem vprašanj in analiziranjem realnih prometnih dogodkov v okolici šole in kraju bivanja (prečkanje ceste, obnašanje v križišču);
- spodbujanje vrednotenja lastnega ravnanja, vsakodnevnih dogodkov, ravnanj in odločitev v šoli, njeni okolici, kraju, občini;
- projektno-raziskovalni pristop, opazovanje, terensko delo, ki pomaga učečim se razvijati odločanje, izražati mnenja, obvladovati čustva;
- opredeljevanje izrazov in težav;
- raziskovanje dokaznih gradiv za posamezno razlago, analiziranje predpostavk in naravnosti v posameznih sklepih, dopuščanje različnih razlag in omogočanje odprtosti;
- udeležba na občinskih in regijskih tekmovanjih Kaj veš o prometu?;
- prijavljanje na razpise, natečaje, projekte, tečaje;
- raziskovalne naloge;
- sodelovanje v državnih preventivnih akcijah za večjo varnost v prometu;
- aktivni pristopi (problemske razprave, debatni krožki, igre vlog, učne simulacije z dejavnim vključevanjem učečih se, da pridobijo občutek, da s svojim vsakodnevnim delovanjem in odločitvami vplivajo na okolje in družbeno prihodnost);⁶

⁶ Povzeto po priročnikih:

- spodbujanje, da skupaj z otroki prehodimo poti, ki jih uporabljajo na poti v vrtec in šolo in nazaj, vključujoč vsa področja otrokovega razvoja, od kognitivnega, gibalnega, socialnega in moralnega, ter prepletanje vsebin glede na pridobivanje teoretičnega znanja in praktičnih izkušenj,
- vključevanje aktivnosti, vezanih na delo v učilnicah, prek digitalnih vsebin, učenja praktičnih spretnosti v varnem prometnem okolju ter pridobivanja neposrednih izkušenj v dejanskem cestnem prometu.

3. CILJ: Stalno strokovno usposabljanje strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Cilj bomo dosegli z naslednjimi dejavnostmi:

- zagotavljanje različnih oblik usposabljanja vodstvenih in strokovnih delavcev v VIZ;
- usposabljanje strokovnih delavcev za izvajanje in opravljanje kolesarskega izpita;
- spodbujanje izvajanja usposabljanja za kolesarski izpit.

4. CILJ: Spodbujanje sodelovanja in povezovanja z deležniki (znotraj in zunaj VIZ).

Cilj bomo dosegli z naslednjimi dejavnostmi:

- navpično in vodoravno mreženje;
- širjenje razvojno-raziskovalnega okolja za interdisciplinarno sodelovanje različnih deležnikov;
- načrtovanje, izvajanje in sprotno evalviranje dejavnosti v letnih delovnih načrtih v sodelovanju z drugimi deležniki na lokalni, državni in mednarodni ravni;
- sodelovanje in povezovanje na mednarodni ravni;
- povabilo k sodelovanju pri različnih dejavnostih za starše in druge deležnike v prometu;
- različna medijsko podprta sporočila oziroma kampanje za večjo varnost (izobraževalni spoti);
- izmenjava informacij, seznanjanje s tematiko, podpora in pomoč (finančna, vsebinska) z ustanoviteljem zavoda (občina, država).

Priročnik za vzgojitelje v vrtcih Trajnostna mobilnost, <http://www.na-postaji.si/priro%C4%8Dnik/vrtci.pdf>,

Priročnik za učitelje v osnovni šoli Trajnostna mobilnost, <http://www.na-postaji.si/priro%C4%8Dnik/osnovne-%C5%A1ole.pdf>.

Priročnik za učitelje v srednjih šolah Trajnostna mobilnost, <http://www.na-postaji.si/priro%C4%8Dnik/srednje-%C5%A1ole.pdf>

2.3. NAČELA IN URESNIČEVANJE NAČEL

Poleg splošnih načel VIZ so pomembna ključna načela na področju trajnostne mobilnosti v vzgoji in izobraževanju:

Ključna načela so:

I. Zagotovitev pravice do varnosti prometa in izobraževanja mobilnosti

1. Vsi otroci in mladostniki morajo biti deležni zelo kakovostne prometne varnosti in nenehnega napredujočega izobraževanja o mobilnosti.
2. Vključitev izobraževanja o prometni varnosti in mobilnosti v šolske načrte vključno z minimalno količino učnih ur.
3. Določitev strateških, taktičnih in operativnih ciljev.
4. Dodelitev dovolj sredstev za prometno varnost in izobraževanje o mobilnosti.

II. Organiziranje mentorske, podporne šole

5. Sodelovanje in podpora vodstev šole.
6. Motiviranje šole za politiko varnosti in mobilnosti v prometu.
7. Določitev učitelja v šoli, ki usklajuje področje (prometnih stikov).
8. Okrepitev kompetentnosti učiteljev in njihovo podpiranje.

III. Skrb za prometno varnost otrok in kakovostno izobraževanje

9. Zagotovitev varnosti in mobilnosti prometa v izobraževanju (znanje, spretnosti, stališča, motivacija) ter usposabljanje v cestnem prometu.
10. Ohranjanje prometne varnosti in mobilnosti v dosedanem izobraževanju.
11. Uporaba standardov kakovosti.
12. Izvedba preizkusov, analiza stanja.
13. Vrednotenje in samovrednotenje dejavnosti učencev in spodbujanje, da sami ocenjujejo svoj napredek.

IV. Ustvarjanje možnosti in izdelava okvira za izvajanje mobilnosti.

14. Uporaba interdisciplinarnega gradiva za učenje o varnosti v prometu in izobraževanje o mobilnosti.
15. Izobraževanje, usposabljanje učiteljev in otrok/učencev o prometu, izobraževanje o varnosti in mobilnosti.
16. Nadaljevanje ukrepov za zagotovitev prometne varnosti in poučevanje o mobilnosti.

V. Vključevanje vseh, ki se jih prometna vzgoja dotika (lokalne skupnosti, nevladnih organizacij ...).

17. Vključevanje učencev, študentov, staršev in vseh ustreznih zainteresiranih strani. V lokalnih skupnostih vključevanje strokovnjakov za prometno varnost pri umirjanju prometa na poteh v šole in ob šolah.

Ključna načela so namenjena predvsem odločanju oblikovalcev in oblasti na nacionalni in lokalni ravni, treba jih je upoštevati pri razvoju novih politik ali revidiranju trenutne politike, povezane s prometno varnostjo in izobraževanjem o mobilnosti. Načela lahko izvajajo tudi drugi akterji.

Pri uresničevanju načel in ciljev trajnostne mobilnosti VIZ je pomembno, da šole načrtujejo dejavnosti v letnem delovnem načrtu in vzgojnem načrtu ter letnih pripravah. Vrtec in šola o pomenu trajnostne mobilnosti ozaveščata tudi starše, sodelujeta z okoljem in se povezujeta z njim.

3. VLOGA IN POMEN VKLJUČENIH V URESNIČEVANJE DOKUMENTA

VODSTVENI DELAVEC – RAVNATELJ

Ravnatelj kot odgovorna oseba v zavodu poskrbi, da je področje TR zastopano v dokumentih, kot so npr. razvojni načrt, letni delovni načrt, letne priprave učiteljev, načrti strokovnih aktivov. Ravnatelj spremlja in posodablja področje trajnostne mobilnosti. Že pred začetkom šolskega leta in med šolskim letom sklicuje srečanja delovne skupine za trajnostno mobilnost ter drugih aktivov v zavodu in se jih tudi udeležuje. Delovno skupino za trajnostno mobilnost sestavljajo predstavniki strokovnih delavcev zavoda, staršev, policije, lokalne skupnosti ter drugih deležnikov na področju prometne stroke. Zavod izdela vizijo trajnostne mobilnosti in jo uresničuje.

Ravnatelj kot odgovorni vodja VIZ spodbuja večjo prometno varnost in razvoj trajnostne mobilnosti, tudi z lastnim zgledom. Za področje trajnostne mobilnosti imenuje strokovnega delavca. Spremlja vključenost področja trajnostne mobilnosti in njeno izvajanje ter sodeluje z deležniki. Dejavno sodeluje v lokalnih komisijah Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in v različnih odborih za varnost v cestnem prometu.

STROKOVNI DELAVEC

Strokovni delavec, ki ga izbere ravnatelj, koordinira področje trajnostne mobilnosti v zavodu, sodeluje z vodstvom in drugimi deležniki, se izobražuje, izpopolnjuje ter izvaja dejavnosti za področje trajnostne mobilnosti. Spremlja razpise in se prijavlja za projekte, natečaje, z vodstvom usklajuje različne dejavnosti.

Strokovni delavec, izvajalec, pa implementira področje trajnostne mobilnosti v obveznem in razširjenem programu življenja in dela v osnovni šoli, poskrbi za dosledno izvajanje dejavnosti na področjih, kot so npr. varno gibanje v prometu, kolesarjenje, izvajanje kolesarskega izpita. Izvaja vzgojno-izobraževalni proces, pri čemer vključuje področje trajnostne mobilnosti. Otroke seznanja s prometnimi vsebinami ter sodeluje s starši in drugimi deležniki. Povezuje se z zunanjimi deležniki, širi vizijo trajnostne mobilnosti. Pred začetkom novega šolskega leta strokovni delavec načrtuje dejavnosti, ki jih bo vključil v letni delovni načrt. Spodbuja vključitev otrok v interesne dejavnosti, v različne dogodke, natečaje, projekte, na okrogle mize ter v sodelovanje z različnimi mediji. Pri tem se stalno strokovno usposablja.

PREDSTAVNIKI LOKALNE SKUPNOSTI

Občinski sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu usmerjajo in spodbujajo načrtovanje in izvajanje področja trajnostne mobilnosti v zavodih. S tem se krepi povezovanje, sodelovanje, mreženje različnih resornih ministrstev, javnih zavodov in nevladnih organizacij, društev, prostovoljcev. Strokovnjaki s področja trajnostne mobilnosti, ki sodelujejo z zavodi, načrtujejo programe za otroke in strokovne delavce, spodbujajo njihovo izvajanje, organizirajo strokovna srečanja in natečaje.

VLOGA DRŽAVNIH ORGANOV NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Zavod RS za šolstvo spremljata implementacijo dokumenta zavoda (pilotni projekt, evalvacija uresničevanja dokumenta), usposabljata vodstvene in strokovne delavce (konference, seminarji, svetovanja, strokovna srečanja, dnevi odprtih vrat, posveti), pripravljata orodja – spletna stran (e-priročnik, e-primeri dobre prakse, forum, spletna učilnica), spremljata delo zavoda s pomočjo različnih instrumentarijev (opazovalna lestvica, anketni vprašalnik, intervju, avdio-vizualni posnetki, poročilo) ter sodelujeta z različnimi deležniki na področju trajnostne mobilnosti.

4. ZAKLJUČEK

Namen izvajanja dejavnosti na področju trajnostne mobilnosti v zavodih je opolnomočiti otroka za varen in zdrav način življenja in vedenja v cestnem prometu, pri čemer ga vodimo do spoznanja, da ljudje s svojim vsakodnevnim delovanjem in odločitvami vplivamo na naravno in družbeno okolje ter tako razvijamo trajnostno mobilnost.

Z inovativnimi pedagoškimi pristopi poučevanja in učenja v zavodih, usmerjenimi na učečega se, z razvojem in s krepitvijo znanja, veščin, socialnih, gibalnih in kulturnih

kompetenc ranljivih skupin, kot so tudi otroci, s stalnim strokovnim usposabljanjem in ozaveščanjem vodstvenih in strokovnih delavcev v VIZ ter s sodelovanjem in povezovanjem, se omogoči in zagotovi trajnostna mobilnost, ki bo varna, prijazna in koristna za vse.

Vizija vsega naštetega je povezovanje področij – od krepitve zdravja in gibanja, ekološkega in okoljskega vidika, do družbenih vrednot – v celovito področje trajnostne mobilnosti.

Za doseganje ciljev in načel je potreben skladen, celostni in interdisciplinarni pristop, pri katerem bo upoštevano medsebojno dopolnjevanje ciljev politik na šolskem in strokovnem področju trajnostne mobilnosti. Z implementacijo strategije sledimo viziji 0, ki je temeljni cilj resolucije.⁷

5. LITERATURA IN VIRI

- [Prvi koraki v svetu prometa: v pomoč staršem pri prometni vzgoji otrok](#). 2010. Javna agencija Republike Slovenije za varnost prometa, Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu
- [Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022 \(ReNPVCP13-22\)](#)
- [Še vedno vozim-vendar ne hodim](#),
- [Trajnostna mobilnost. Priročnik za vzgojitelje v vrtcih](#) / [avtorji Katarina Otrin ... [et al.] ; urednici Polona Demšar Mitrovič, Mojca Balant]. Ljubljana : Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, 2013
- [Trajnostna mobilnost. Priročnik za učitelje v osnovnih šolah](#) / [avtorji Matej Ogrin ... [et al.] ; urednici Polona Demšar Mitrovič, Mojca Balant]. - Ljubljana : Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, 2013, <http://www.na-postaji.si/priro%C4%8Dnik/osnovne-%C5%A1ole.pdf>
- Trajnostna mobilnost. Priročnik za učitelje v srednjih šolah / [avtorji Katarina Otrin... [et al.] ; urednici Polona Demšar Mitrovič, Mojca Balant]. - Ljubljana : Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, 2013, <http://www.na-postaji.si/priro%C4%8Dnik/srednje-%C5%A1ole.pdf>
- [Trajnostna mobilnost, Fokus društvo za sonaraven razvoj](#),
- http://www.focus.si/files/Publikacije/trajnostna_mobilnost.pdf
- [Evropska komisija. \(2010\). Smernice za varnost v cestnem prometu 2011-2020: Povzetek predloga Evropske komisije](#).
- [Smernice za šolske poti](#),
- [Koncept Usposabljanje za vožnjo kolesa in kolesarski izpit](#)

⁷Vir: Resolucija o nacionalnem programu varnosti cestnega prometa za obdobje od 2013 do 2022 (ReNPVCP13-22)

VIRI

- Ključna načela.(2020). ETSC, Evropski svet za varnost v prometu. Pridobljena s www.trafficsafetyeducation.eu/key-principles
- <https://www.trafficsafetyeducation.eu/wp-content/uploads/LEARN-Key-Principles.pdf>
- Varna mobilnost. Strokovne rešitve. Pridobljeno s <https://www.zrss.si/strokovne-resitve/ponudba-resitev/varnamobilnost-v-vzgoji-in-izobrazevanju>.

6. PRILOGE

PRILOGA 1: UMEŠČENOST PODROČJA V NEKATERIH EVROPSKIH DRŽAVAH

Na **Irskem**, v **Nemčiji** in **Češki republiki** poteka izobraževanje o varnosti v cestnem prometu in mobilnosti v vzgoji in izobraževanju na vseh štirih stopnjah izobraževanja (predšolska, primarna, sekundarna in terciarna raven). Področje trajnostne mobilnosti je vključeno v učne načrte v osnovnošolskem in srednješolskem izobraževanju ter v kurikulum za vrtce.

Na **Finskem** je izobraževanje o prometni varnosti vključeno v učne načrte za osnovnošolsko izobraževanje. Šole so dolžne slediti učnim načrtom in uresničevati cilje prometne varnosti in izobraževanja o mobilnosti. V učnih načrtih so zapisane prečne kompetence za razvoj trajnostne mobilnosti, in sicer v tematskem sklopu Skrb zase in upravljanje vsakdanjega življenja. V osnovnošolskem izobraževanju je v prvem in drugem razredu (starost od sedem do osem let) pozornost namenjena učencu kot pešču, uporabi zaščitne in varnostne opreme in varne hoje otroka v neposrednem okolju, kjer otrok živi, in okolici šole. Pri tretjem do šestem razredu (v starosti od devet do 12 let) je poudarek na mobilnosti učencev v javnem prevozu. Posebna pozornost je namenjena spretnostim pri varnem kolesarjenju in zagotavljanju varnosti otroka in drugih v prometu. Od sedmega do devetega razreda (13–15-letniki) se učenci ozaveščajo, kako se obnašati v različnih prometnih položajih, kaj pomeni odgovorno ravnanje v različnih prometnih položajih (še posebej pri vožnji s kolesom ali kolesom s pomožnim motorjem), da dosledno uporabljajo zaščitno in varnostno opremo in ne smejo voziti pod vplivom opojnih snovi.

V **Flandriji** je prometna varnost del učnega načrta v predšolskem in osnovnošolskem izobraževanju. Velik poudarek je na osebnem razvoju otroka in z njim povezanih vrednotah. Izobraževanje na področju trajnostne mobilnosti temelji na razumevanju izrazov, vedenju, izkušnjah in informacijah, ki jih otrok ponotranji z namenom varnega vključevanja v promet, skrbi za čisto okolje ...

V šolah na **Portugalskem** je izobraževanje o varnosti v cestnem prometu dopolnilni del učnega načrta in ni ločeni predmet. Okvir kompetenc izobraževanja o varnosti v cestnem prometu določa veščine, znanje, stališča in vedenja, ki jih morajo posamezniki sprejeti, da so varni na cesti. Sestavljen je iz ciljev, ki so zapisani ločeno glede na raven izobraževanja.

V **Nemčiji** je Svet ministrov zveznih držav razvil okvirna priporočila za varnost prometa na področju izobraževanja v osnovnih šolah. Za doseg usklajenega standarda in vsebin izobraževanja o prometni varnosti v vsej državi je bil izdan niz okvirov. Specifični cilji za varnost in mobilnost v prometu bi morali biti strateško zastavljeni na nacionalni ravni kot minimalne učne zahteve, na podlagi katerih se zagotovi, da se učenci naučijo veščin in vedenja, potrebnega za varno udeležbo v prometu.

Vir: <https://www.trafficsafetyeducation.eu/wp-content/uploads/LEARN-Key-Principles.pdf>

PRILOGA 2: PRIMERI DOBRE PRAKSE V VIZ V SLOVENIJI

VARNO VKLJUČEVANJE V PROMET

Vrtec Apače - Stogovci stoji ob prometni cesti brez pločnikov, kjer vključevanje v promet ni varno. Varna mobilnost se vključuje v vsakodnevne dejavnosti, s poudarkom na varnosti otrok. Dejavnosti, povezane z varno mobilnostjo, potekajo celo šolsko leto. Vrtec ponuja otrokom večkratne priložnosti, da skozi igro spoznava pravila, ki veljajo za pešce.

V okviru prometne vzgoje vrtec povabi policista, kjer otrokom predstavi svoje delo, pokaže policijski avtomobil in otroke pouči o varnem vključevanju v promet. Otroke seznanja s pravili za pešce, z ustrezno opremo za pešce, pravilno hojo po cesti, kjer ni pločnika, in z načinom varnega prečkanja ceste. Vloga policista je spremljanje hoje otrok, podajanje ustrezne povratne informacije z namenom pridobivanja znanja in veščin pravilnega in varnega gibanja v prometu z nošenjem odsevnih brezrokavnikov, s pravilno hojo v koloni ob robu cestišča.

Gibalne sposobnosti otroci skozi igro razvijajo z različnimi prevoznimi sredstvi na neprometnih površinah in pri uporabljajo varnostne čelade. Vrtec za otroke organizirali tudi kolesarski dan. Za razvijanje koordinacije in ravnotežja vrtec organizira dejavnosti na poligonu z različnimi ovirami, s ponazoritvijo gibanja različnih prevoznih sredstev ter z igrami, kot so Semafor, Policista lovita, Letalo, Potres, Poplava.

Pogovor z otroki poteka o prometu, prometni varnosti, o lastnih izkušnjah v prometu in spoznanjih. V knjižnem kotičku se s pomočjo videoposnetkov, slikanic in plakatov otroke seznanja o prometu, prometni varnosti in prevoznih sredstvih. S tem se otroke spodbuja k pripovedovanju, razvoju govora, širjenju besedišča vezanega na trajnostno mobilnost.

Z različnimi družabnimi igrami, kot so sestavljanke s prometnimi položaji in vozili, prometni spomin s prevoznimi sredstvi, domino in podobno, otrok pridobiva znanje, ki ga uporabi neposredno v prometu. Vključitev v različne projekte kot so npr. Evropski teden mobilnosti, Pasavček vrtec spodbuja sodelovanje z različnimi deležniki o pomenu trajnostnih načinov gibanja.

V Osnovni šoli Janka Padežnika Maribor na področju trajnostne mobilnosti potekajo različne dejavnosti po vsej navpičnici, in sicer v okviru različnih dejavnosti obveznega programa, zadnji dve leti pa tudi v okviru razširjenega programa. Učenci v dejavnostih izražajo svoja močna področja, kar je motivacijski temelj formativnega spremljanja učenčevega napredka. Dejavnosti na področju prometne varnosti namreč učencem ponujajo mnogo priložnosti za odkrivanje in razvijanje njihovih močnih področij, kar krepi njihovo samopodobo in zaupanje v lastne zmožnosti. Predvidevamo, da to učenca motivira na poti k njegovemu lastnemu učnemu napredku.

Zaposlene na šoli pri razvijanju kulture vsakodnevnega varnega ravnanja v prometu vodi zavedanje, da je krepitev kompetence znanja in vedenja prometne varnosti pri učencih pomembna popotnica za nadaljnje življenje. Z vidika družbene odgovornosti želimo varno mobilnost razvijati v trajno mobilnost.

Svoje mesto v obveznem in razširjenem programu ima vpetost preventivnih in vzgojnih dejavnosti v različna področja življenja in dela na šoli. Med pomembnimi dejavnostmi je tudi skrb za prometno varnost naših učencev, ki je ena izmed prednostnih nalog Razvojnega načrta šole. Umeščamo jo v uresničitev enega izmed ciljev osnovnošolskega izobraževanja, in sicer da temeljno izobraževanje pri otroku omogoča zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje (Zakon o osnovni šoli, 2016).

Bistvo razvejane dejavnosti prometne varnosti je navpična povezanost vseh sodelujočih deležnikov. To so učenci, strokovni delavci, zunanji sodelavci in včasih tudi tehnično osebje. V okviru Letnega delovnega načrta vsako leto opredelimo programe razrednih ur in dni dejavnosti, med katere obvezno vključujemo preventivne prometno-varnostne vsebine.

Preventivne akcije za varnost v prometu se ponovijo večkrat v letu, in sicer v tistih mesecih, ko prometna statistika kaže večjo ogroženost udeležencev v prometu. Nosilci

dejavnosti so Ministrstvo za notranje zadeve – policija, Javna agencija Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: RS) za varnost prometa, Ministrstvo za infrastrukturo in prostor, Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport ter druge institucije, ki skrbijo za večjo prometno varnost. Preventiva je zelo pomembna in Javna agencija za varnost prometa RS na svoji spletni strani opisuje preventivne akcije: Začetek šole, Bodi preViden, Kolesarski izpit, Varno kolo, Bistro glavo varuje čelada, Kaj veš v prometu, Prometna značka, Šolska prometna služba, Ulice otrokom, Varne šolske poti. Naštete akcije so učitelji in učenci zelo dobro sprejeli, saj s svojo strokovno domišljeno vsebino močno pripomorejo k izboljšanju ozavešanja o vsakodnevem varnem ravnanju v prometu.

V nadaljevanju navajamo dejavnosti na področju prometne varnosti, ki se nepretrgano izvajajo iz leta v leto in se na podlagi evalvacij z učenci nadgrajujejo in v skladu s časom tudi spreminjajo v svojih podrobnostih, a ohranjajo bistvo. Nekatere od naštetih dejavnosti se izvajajo pod okriljem Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu Mestne občine Maribor.

Dejavnosti s področja prometne varnosti imajo skupen cilj, to je spodbujanje učencev h krepitvi kompetenc, s katerimi bodo ozavestili pomen gibanja in trajnostne mobilnosti, kar pomembno pripomore k oblikovanju otrokove osebnosti. Za šolo so dejavnosti s področja prometne varnosti dodana vrednost obveznega in razširjenega programa. Pri uresničevanju ciljev prometne varnosti na šoli je pomembno sodelovanje staršev.

Ti pomembni deležniki so v proces vključeni z dveh vidikov. Najprej so pomembni soustvarjalci zagotavljanja možnosti za varno prometno okolje na območju šole. Ob spremljanju dejavnosti, v katere je njihov otrok vključen, pa mnogi tudi sami razmišljajo o svojem vsakodnevem ravnanju v cestnem in drugem prometu.

V šolskem programu, kjer je v ospredju skrb za prometno varnost, je pomembna tudi vključenost zunanjih ustanov, ki s svojimi programi in sodelovanjem pomembno pripomorejo k uresničevanju ciljev prometne varnosti.

Učenci z dejavnostmi povezujejo teorijo in prakso na terenu. Opolnomočijo svoje znanje o prometu in ga uresničujejo v praksi. Spoznajo ključna področja varne in trajne mobilnosti, ki jih v medsebojni komunikaciji in izvedbenih dejavnostih ustrezno presojujejo, vrednotijo in umeščajo v lastno vedenje o vsakodnevem ravnanju v prometu.

Varna in trajnostna mobilnost je sodoben način življenja, ki spodbuja in krepi veščine za kulturo vedenja v prometu, zdrav način življenja, odnos do okolja ter gospodarnost vlog udeležencev v prometu.

Gimnazija in srednja šola Kočevje že vrsto let ozavešča dijake o trajnostni mobilnosti. S projektom Dijaki dijakom za varno mobilnost, ki se izvaja v sodelovanju z Zavodom RS za šolstvo, se želi opolnomočiti dijake za trajnostno mobilnost. S tem namenom je na šoli oblikovan klub **Dijaki za varno mobilnost – Avto brez gum**. V klubu dijaki **opravljajo različne preventivne dejavnosti** s ciljem razvijanja kompetenc varne in trajnostne mobilnosti, **predstavljajo svoje dosežke na področju** mobilnosti in se med seboj **povezujejo** z namenom izmenjave in širjenja znanja in izkušenj.

Doseženi cilji so:

- ozaveščanje dijakov o pomenu varnosti in ustreznem ravnanju v trajnostno naravnanih akcijah;
- spodbujanje dijakov k razvoju pozitivnega odnosa do okolja;
- informiranje dijakov, strokovnih delavcev na šoli, staršev ter drugih deležnikov o načrtovanih dejavnostih v okviru akcije;
- promoviranje varne mobilnosti v neposrednem in širšem okolju;
- povezovanje z različnimi ustanovami z namenom vsesplošnega ozaveščanja o varni mobilnosti.

Delo v skupnosti/klubu vsako leto poteka zelo intenzivno. Klub na šoli se povezuje z različnimi partnerji v lokalni skupnosti in na nacionalni ravni. Dijaki sodelujejo pri varnem vključevanju v promet kot pomočniki prostovoljci prvošolcem in drugim šolarjem osnovne šole.

V času ETM (evropski teden mobilnosti) klub organizira akcijo »Mi hodimo peš« in s tem spodbuja dijake in učitelje šole, da vsak dan naredijo vsaj 10.000 korakov. V ta namen se organizira stojnica na Mestni ploščadi v Kočevju, kjer se občanom meri reakcijski čas s posebnim merilom, ki je bil izdelan v šolski lesarski delavnici. Starejšim občanom se pomaga na njihovih mobilnih napravah poiskati pedometer za štetje korakov ter predstavlja različne dejavnosti, ki se izvajajo na šoli. V času projekta ETM se sodeluje z različnimi deležniki lokalnega okolja (Občino Kočevje, Kočevskim lesom, krajinskimi arhitekti). V ta namen se je na pobudo dijakov oblikoval t.i.»parklet«, s katerim so na nekaterih parkirnih mestih postavili petnajst klopi, ki so namenjene druženju. S to akcijo se je zmanjšalo število parkirnih mest pred šolo, kajti leta 2018 je GSŠ Kočevje z Občino Kočevje in še 18 partnerji podpisala Zavezo o trajnostni mobilnosti.

S povabilom k pridružitvi se dijakom šole predstavijo dejavnosti kluba. Organizirane se različne delavnice, predstavitve in razstave v avli šole, na tržnici znanja na različnih posvetih po Sloveniji. Dejavnost šole se širi v različnih spletnih okoljih (Facebook, spletna stran šole, Instagram) z namenom, da se z aktivnostjo seznanijo čim večje število mladih.

Misel dijaka vključenega v klub na šoli je: **»Hodim peš, ker to je še kako res, zdravje krepim in si glavo od pouka ohladim.«**